

**VASILE ROMAN, VASILE OLTEAN ȘI IMNUL NAȚIONAL.
LECTURI PARALELE****VASILE ROMAN, VASILE OLTEAN AND THE NATIONAL
ANTHEM. PARALLEL READINGS**

Sorin Oane*

Abstract

The paternity of Romania's National Anthem is disputed by people from Vâlcea and from Brașov. Vasile Roman claims the priority of Vâlcea (sustaining that Anton Pann is the composer of the music and that the song was first sung in Râmnicu-Vâlcea), while Vasile Oltean claims the priority of Brașov (affirming that Gheorghe Ucenescu composed the song, which was first sung in Brașov). Reading the works of the two authors and using other information too, these are the conclusions that can be drawn: 1) Andrei Mureșianu composed both the music and the lyrics of the anthem 2) Celebrating the National Anthem's Day on the 29th of July because on that day it was supposedly first sung in Râmnicu Vâlcea was decided out of an exaggerated local patriotism or due to the superficial data interpretation and it does not withstand careful historical verification 3) Râmnicu Vâlcea was the first city in Wallachia where the song was sung, after it was sung in Brașov.

Keywords: Romania's National Anthem, Anton Pann, Andrei Mureșianu.

De la început vreau să precizez că studiul meu nu are nici un element de noutate. Toate lucrurile despre acest subiect au fost spuse. Rostul lui este doar acela de a restabili acuratețea informațiilor. Dar o să vedeți că și de aici pot apărea surprize.

Cu totul întâmplător, de curând, mi-au căzut în mână două cărți. Cea a lui Vasile Oltean, *Imnul național. Deșteaptă-te române. Scurt istoric*¹, și cartea domnului Vasile Roman, *Deșteaptă-te române. Istoria unui cântec românesc*². Concluziile acestor lecturi paralele le voi analiza în continuare. Trebuie precizat însă că domnul Vasile Roman este portdrapelul priorității vâlcene în privința Imnului

* Profesor de istorie, Colegiul Național „Alexandru Lahovary” din Râmnicu Vâlcea; doctor în istorie.

¹ Vasile Oltean, *Imnul Național Deșteaptă-te române. Scurt istoric*, Brașov, Editura Raster, 2008.

² Vasile Roman, *Deșteaptă-te române! Istoria unui cântec românesc*, Râmnicu-Vâlcea, Editura Conphys, 2000.

Național (adică a lui Anton Pann ca autor al melodiei și a orașului Râmnicu-Vâlcea ca loc unde s-ar fi cântat prima oară acest cântec), pe când domnul Vasile Oltean este portdrapelul priorității brașovenilor (el spune că autorul cântecului este Gheorghe Ucenescu și că Brașovul este, de fapt, locul unde s-ar fi cântat prima oară acest important cântec românesc).

Vasile Roman (1927-2008) este cel care a impus în circuitul istoric ideea că actualul imn național, *Deșteaptă-te române!*, s-ar fi cântat pentru prima dată în istoria noastră la Râmnicu-Vâlcea. În 1996, s-a decretat, de către conducerea țării, Ziua Imnului Național, care este serbată de atunci în fiecare an, pe data de 29 iulie. Câteva date biografice ale domnului Roman: între 1939-1948 urmează cursurile gimnaziului și liceului „Alexandru Lahovari” din Râmnicu-Vâlcea; 1951-1952, cofondator al săptămânalului „Drum nou”, ziarul oficial al Regiunii Vâlcea, în cadrul căruia desfășoară o intensă activitate publicistică; participă la primul Congres al corespondenților de Presă din țară; corespondent pentru regiunea Vâlcea al ziarului „România liberă”, al Agerpres și al Radiodifuziunii Române; 1952-1956, student al Facultății de Istorie - Filologie din Cluj-Napoca; 1956, director adjunct al Școlii Medii nr. 2 (viitorul Colegiu „Vasile Roaită”, Rm. Vâlcea); 1958, director adjunct al Școlii Medii nr. 1 (viitorul Colegiu „Alexandru Lahovari”, Rm. Vâlcea); 1959, șef al Secției Raionale de Învățământ și Cultură Vâlcea.

L-am cunoscut personal pe domnul Roman. Nu pot să spun însă că l-am cunoscut foarte bine. Am schimbat câteva cuvinte cu dânsul (despre istorie). Era un om plăcut, calm, elegant. L-am urmărit însă ca istoric și pot afirma că nu a avut profunzimi, ci doar câteva... „intuiții”, nefondate pe ceva clar, pe documente adică, ci doar pe dorința domniei sale și a unor concetățeni de a promova câteva „priorități” vâlcene în cultura națională, nedigerate însă bine de istorie. Cred că în fiecare județ există cetățeni care sunt convinși că unii dintre conjuțenii lor sunt mai speciali și cu o misiune unică în lume. Există destui oameni care cred că și România beneficiază de o anumită binecuvântare divină, dar nu oferă nici un argument solid pentru asta, pentru că așa ceva nu există. „Prioritățile” acestea, în cazul nostru la Vâlcea, apar nu doar pentru că există prea multă dragoste pentru aceste locuri, ci și pentru faptul că nu există nici o instanță critică în orașul Râmnicu-Vâlcea și nici în județul Vâlcea care să facă ordine în acest domeniu al istoriei. Oricine poate să spună orice despre istoria vâlcenilor, cu condiția să hiperbolizeze suficient de mult încât să atragă atenția concetățenilor lui. Vâlcenii au și ei o vină teribilă pentru că nu se întreabă: cine este cel care face afirmațiile astea? Ce pregătire are el? – pentru simplul motiv că toate afirmațiile istoricilor improvizați sunt măgulitoare, îi plasează pe vâlceni în „buricul” istoriei mari (naționale sau mondiale). Problema este că vâlcenii, mai curând, își... „confeționează” această identitate pe basme și pe inflamări naționalist-regionale, fără vreo fundamentare istorică clară. Dar cine să îndrăznească să spună altceva? Ar fi imediat taxat ca un ticălos nepatriot. Dar să revenim.

Vasile Roman este deci cel care a impus în circuitul istoric ideea că actualul imn național, *Deșteaptă-te române!*, s-ar fi cântat pentru prima dată în istoria noastră la Râmnicu-Vâlcea. În 1965, pe când încerca să introducă în circuitul turistic casa memorială a lui Anton Pann, a descoperit, chipurile, *Raportul nr. 10* al comisarului de Vâlcea, Dumitru Zăgănescu, prin care acesta informa Ministerul Trebilor din Lăuntru al Țării Românești că, la data de 29 iulie 1848, cetățenii orașului Râmnicu-Vâlcea, adunați în grădina Zăvoiul, au cântat pentru prima dată actualul imn național. Profesorul Roman susține apoi că, în 1966, ar fi avut inițiativa curajoasă de a reintroduce în circuitul public acest cântec mobilizator, cu prilejul vizitei noului secretar general al C.C. al P.C.R., Nicolae Ceaușescu, în regiunea Argeș, din care făcea parte, pe atunci, și raionul Râmnicu-Vâlcea. Pe baza acestor merite pe care și le asumă domnul Vasile Roman, în 1996, s-ar fi decretat, de către conducerea țării, Ziua Imnului Național, care este serbată de atunci, în fiecare an, pe data de 29 iulie. În 1999, domnul Roman a scris și cartea mai sus pomenită, ca să marcheze definitiv prioritatea vâlceană în această privință. Dar să fim sinceri! În aserțiunile de mai sus sunt patru „mici” neadevăruri:

a. Domnul Roman nu a descoperit nimic. *Raportul* lui Zăgănescu era inserat deja în colecția *Anul 1848 în Principatele Române. Acte și documente*, patru volume, publicate între 1902-1910. Domnul Roman nu a făcut deci muncă de cercetare arhivistică. De fapt, singur recunoaște, ceva mai încolo în carte, că a primit de la dl. Petre Purcărescu, directorul Muzeului Raional de Istorie de atunci, documentele perioadei pașoptiste, dar imediat se declară singurul „vinovat” de ipoteză, care chipurile l-a fulgerat atunci. Dar, în afară de această „inspirație formidabilă”, nu a mai adus în favoarea ideii sale nici un argument.

b. În *Raportul nr. 10* nu se vorbește nicidecum despre cântecul *Deșteaptă-te române!*. Se spune doar că, la 29 iulie 1848, în Zăvoiul din Râmnicu-Vâlcea s-a cântat „un cântec frumos, armonios și însuflețit”.

c. Manifestarea din 1966 a fost organizată nu de către dl. Roman, care era în această perioadă doar vicepreședinte al Comitetului Executiv al Sfatului Raional pe probleme de învățământ, ci tot de către dl. Petre Purcărescu (cel care îi pusese sub nas și *Raportul* lui Zăgănescu), care are însă destule dovezi în sensul acesta (poze cu Ceaușescu, programul manifestării, scrisori de mulțumire din partea oficialităților, după terminarea manifestării etc. – arătate autorului acestui studiu și nu numai lui; vezi anexele).

d. Cartea domnului Roman nu este chiar a domnului Roman, ci este de fapt o culegere de studii semnate de: Constantin Mateescu, Petre Purcărescu, Vasile Oltean, Gheorghe Dumitrașcu, Viorel Cosma, Gelu Stratulat, Costea Marinoiu, Mircea Ștefănescu, Ion Soare, Corneliu Tamaș, Mircea Gherman etc. Este deci nu o carte de autor, ci o culegere de texte. Dar pe copertă este doar numele domnului Roman. Cartea nu are nici o concluzie, deși textele sunt profund contradictorii. De fapt, este chiar o harababură totală în această carte. Domnul Roman nu a avut

evident autoritatea să lămurească problema și a pus la un loc toate ideile temei (și pro și contra, dar evident că predomină cele... contra, adică chiar împotriva ideii susținute de domnul Roman!).

Părintele prof. dr. Vasile Oltean (n.1948) este directorul *Muzeului Primei Școli Românești* și președintele Fundației omonime. Locuiește la Brașov și este autorul a 28 de cărți, extrem de valoroase. Este și un slavist important al țării. În concluzie, este un învățat profund și serios. L-am întâlnit de trei ori și acele întâlniri au fost de fiecare dată memorabile pentru mine. Mi s-a părut un perfect cunoscător al problemelor pe care le-a abordat în istorie. Din 1996, de când Parlamentul a adoptat legea prin care, în baza unei expuneri de motive cu argumente istorice șubrede, a consacrat ziua de 29 iulie drept Ziua Imnului Național, dar și ca prioritate a vâlcenilor, profesorul Vasile Oltean se zbate să restabilească adevărul istoric. Eforturile sale sunt concretizate în două cărți pe această temă și în memorii adresate către Parlament, Președinție, Guvern și Academia Română.

Care sunt problemele acestor două cărți cu opinii divergente? Dacă în privința versurilor nu există controverse, poetul brașovean Andrei Mureșianu fiind autorul poeziei *Un răsunset*, devenită ulterior *Deșteaptă-te, române!*, în privința melodiei persistă o confuzie. De fapt, problemele imnului național sunt două: Cine este autorul cântecului *Deșteaptă-te române!*? Și unde s-a cântat pentru prima oară? Să le luăm pe rând.

Cine este autorul melodiei „Deșteaptă-te române”? Sunt mai multe variante:

1. **Este o creație folclorică anonimă.** Melodia care a stat la baza elegiei religioase *Din sânul maicii mele* și apoi a imnului *Deșteaptă-te române!* era evident o priceasnă bisericască (adică o cântare ortodoxă din timpul liturghiei) care circula de multă vreme în spațiul românesc. Cei care susțin această versiune cred că cele mai vechi notații ale melodiei au circulat în manuscrise și tipărituri psaltice, înainte de 1848. Prima dintre acestea a fost culegerea *Adunare de vreo câteva versuri desfătătoare* de Inochentie Kitzulescu (1838). *Din sânul maicii mele* circula și în părțile vâlcene, în anul 1839 (sau în 1840), după cum dovedește un manuscris descoperit de bizantinologul Gheorghe Ciobanu la o călugăriță de la mănăstirea Surpatele³.

2. **Anton Pann.** După muzicologul Viorel Cosma, autorul melodiei *Din sânul maicii mele* este clar Anton Pann, care ar fi compus în 1838 melodia pentru textul elegiei lui Alexandrescu – pentru care a făcut însă o melodie târăgănată, de jale (și nu de luptă!). Iar documentul de la Surpatele, descoperit de Gheorghe Ciobanu, ar fi, de fapt, tot al compozitorului. Despre Pann, ca autor al melodiei, vorbește în memoriile sale și episcopul Moldovei și Sucevei, Iosif Naniescu, dar la 50 de ani după petrecerea evenimentului. Cei doi s-au întâlnit în 1839 la Buzău,

³ Dumitru Curechianu, Rogociu Trifon, *Anton Pann la Rm. Vâlcea*, în „Buridava. Studii și materiale”, Muzeul Județean de Istorie, 1972, p. 399.

unde Naniescu era atunci diacon, și Anton Pann i-a scris cu mâna lui acest cântec⁴.

3. **Andrei Mureșianu.** Poetul Mureșianu ar fi făcut nu doar textul, dar și melodia! Cei care susțin această variantă sunt din familia poetului: soția (Suzana – care susține că soțul ei a compus melodia încă din anul 1842!), vărul și nepotul acestuia, Iacob Mureșianu, publicistul (1812-1887), și fiul lui, care se numește tot Iacob Mureșianu, Iacob Mureșianu (1857-1917), compozitorul, cât și George Moroianu, nepotul lui Andrei Mureșianu (profesor la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale de la Cluj, al cărei rector avea să fie între anii 1929-1936). Cel mai bun comentariu pe această temă îl are însă Mircea Gherman, fost muzeograf la Muzeul Județean din Brașov - Casa Mureșenilor și un foarte valoros publicist, care, culmea, se trăgea și el din stirpea Mureșenilor⁵. A fost preocupat constant de istoria imnului lui Andrei Mureșianu, „Deșteaptă-te, române”, susținând, ca și bunicul său (compozitorul Iacob Mureșianu) și tatăl său (doctorul Joe Gherman), că nu doar versurile aparțin poetului, ci și adaptarea melodiei, după un vechi cântec bisericesc, *Din sânul maicii mele*, a cărui melodie i s-a părut potrivită pentru versurile sale. În susținerea afirmației sale aduce argumente serioase, atât din cele ale contemporanilor poetului, cât și din cele ale urmașilor săi și, în special, ține seama de faptul că Andrei Mureșianu nu a fost doar un poet, un literat și un jurnalist, ci și un muzicolog și un muzician cu studii în această artă (avea și o minunată voce de tenor), care sigur și-a adaptat melodia așa cum a socotit-o potrivită versurilor sale.

4. **Gheorghe Ucenescu.** În 1844, protopopul Vasile Greceanu din Brașov (tatăl Suzanei Mureșianu, n.n) îl angajează ca psalt al bisericii Sf. Treime pe Gheorghe Ucenescu, un tânăr cântăreț de mare talent. Era îndrăgit de toți intelectualii români și mai ales de tinerii din Brașov, fiind invitat la toate petrecerile și manifestările patriotice și hramurile tradiționale. Adversarii priorității lui Ucenescu, ca autor al Imnului, susțin ideea că acesta era însă... foarte tânăr, în momentul compunerii melodiei. În 1848 avea doar 18 ani (dar și Ciprian Porumbescu era la fel de tânăr când și-a uimit ascultătorii la Putna, în 1871; avea tot 18 ani!). De ce ar fi el acreditat, totuși, cu gloria melodiei? Din două motive: a) doar manuscrisul lui (*Carte de cânturi cu note al lui Gheorghe Ucenescu, „ucenicul domnului Anton Pann la 1852”*) însoțește textul poeziei lui Mureșianu cu notații muzicale; b) este singurul care lasă o mărturie scrisă despre eveniment (manuscrisul pomenit, n.n.) în care și-ar fi mărturisit fapta, în timp ce Anton Pann nu a revendicat niciodată paternitatea melodiei (deși a murit în 1854, iar afirmațiile lui Ucenescu au fost făcute chiar din 1852, pe când acesta era elevul lui Pann la București – cu greu s-ar putea accepta ideea că ucenicul putea să își „trădeze”

⁴ Vasile Roman, *op.cit.*, p. 96. Este de fapt articolul lui Viorel Cosma, „Deșteaptă-te române! Și contribuția cântecului patriotic la trezirea conștiinței unității naționale (1845-1855).

⁵ Lucia Bunaciu, *Publicistica lui Mircea Gherman (1927-1991)* în <http://tara-barsei.ro/wp-content/uploads/2009/02/bunaciu2008.pdf>.

astfel maestrul pe care îl aprecia, de altfel, foarte mult).

Iată ce povestește Ucenescu în manuscrisul său, păstrat la Biblioteca Academiei Române: „Sosind furiosul an 1848, poetul (Andrei Mureșianu, n.n) căuta o melodie după care să compune pentru acest an un sonet care să se cânte între amicii ce era să se adune în grădina parohului pentru o petrecere ... Am cântat multe cântece de probă; iar sosind la următorul cânt „Din sânul maicii mele” și, cântându-l, a rămas poetul pe lângă aceasta melodie, obligându-mă ca pe duminica viitoare să mă aflu și eu împreună cu oaspeții invitați la grădină, ca să cânt după melodia aleasă poesia ce o va compune până atunci. În duminica hotărâtă (...) îmi dete d. Andrei Murașan poesia făcută: Deșteaptă-te, române!; îi probam puține rânduri și văzând că în tot melosul este o minune potrivit, l-am cântat cu vocea mea tânără și puternică până la fine (..) Din ziua aceea, cântul s-a făcut cel mai plăcut și mai familiar, iar eu eram poftit în toate părțile și să învăț tinerimea a-l cânta bine și regulat”.

Unde s-a cântat prima oară „Deșteaptă-te române”? În acest caz sunt doar două orașe pretendente: Brașovul și Râmnicu-Vâlcea. Să le analizăm cazurile pe rând.

Brașovenii susțin că imboldul pentru poezia și muzica lui *Deșteaptă-te române!* a fost Marea Adunare Națională a românilor de la Blaj din 3-5 mai 1848. Pentru a se crea ambianța întâlnirii de la Brașov, de la sfârșitul lunii mai, proto-popul de atunci, Bonifatie Pitiș, solicită concursul poetului Andrei Mureșianu, înrudit cu el, precum și pe cel al lui Gheorghe Ucenescu, dascălul de cântări și (pe atunci) psalt al Bisericii Sfânta Treime-Tocile. Așa s-ar fi născut textul și muzica Imnului nostru național.

De altfel, chiar în cartea domnului Roman este scris clar că vâlcenii recunosc prioritatea Brașovului, dar realizează un sofism prin care să mențină întâietatea vâlceană: *aici s-ar fi cântat pentru prima oară în cadru oficial*. Chipurile, la Brașov s-ar fi cântat în cadru... familial. Dar să spunem sincer. Printre cei veniți atunci la Brașov se numărau frații Golescu, frații Brătianu, Nicolae Bălcescu, Vasile Alecsandri, Gheorghe Magheru, Cezar Bolliac, Dimitrie Bolintineanu. Iar întrunirile lor erau mereu la Casina din oraș. Vi se pare că acesta este un cadru... familial?⁶. Deci despre ce cadru mai oficial decât atât poate fi vorba?

Tipărită la 21 iunie 1848, în ziarul lui George Barițiu („Foaie pentru minte, inimă și literatură”), poezia s-a răspândit cu repeziciune (ziarul avea circa 800 de exemplare atunci), apoi, copiată de către tineretul brașovean în mii de exemplare, a ajuns, prin septembrie-octombrie, în tabăra lui Avram Iancu din Munții Apuseni. Bălcescu a auzit aici melodia cu versurile, prin 1849, și va fi cel dintâi care o va numi „*marseilleza românilor*” (comparația este justă și din alt punct de vedere.

⁶ Vasile Roman, *op.cit.*, p. 145. Este de fapt articolul lui Ștefan Munteanu, *Din istoricul lui „Deșteaptă-te române!”*.

Ambele cântece au fost inițial marșuri și au devenit apoi imnuri).

Pretenția vâlcenilor la întâietate se bazează pe câteva lucruri: 1) pe prezența lui Anton Pann la Râmnic în acele zile ale revoluției (compozitorul venise aici de teama holerei care bântuia la București); 2) pe Raportul lui Zăgănescu, care spune că Anton Pann, la sfârșitul adunării din 29 iulie 1848, a dirijat corul care a cântat mai multe melodii, dintre care una a fost armonioasă și triumfală. Domnul Roman a stabilit imediat că numai *Deșteaptă-te române!* putea fi. Ne întrebăm însă retoric: de ce nu *Mugur, mugure!* (care a fost un adevărat imn național între 1821-1848) sau *Marșul lui Iancu* sau *Hora Ardealului* sau *Marșul românesc de la 1848* sau, de ce nu, chiar *Marsellieza* care circula mult în epocă (și care a și inspirat chiar o piesă „românească”, *Pandurul*). Domnul Oltean susține că nu poate fi negat faptul că Anton Pann ar fi intonat un cântec patriotic la Râmnicu-Vâlcea, dar a decretat că acesta a fost *Deșteaptă-te, române!* este hazardat, știut fiind faptul că în acea perioadă de efervescentă revoluționară circulau numeroase cântece patriotice pe versuri ale poezilor pașoptiști. Și nu știm nici de ce Pann, care s-ar fi „reîntâlnit” acum cu melodia lui, ajunsă între timp foarte celebră, nu și-a revendicat-o deschis. Era cântată peste tot în spațiul românesc, iar Zăgănescu ar fi trebuit și el s-o cunoască și s-o numească în Raportul său, de vreme ce l-a menționat expres pe Anton Pann. În sensul că melodia nu i-ar fi aparținut lui Anton Pann pledează și mărturia preotului Vasile Constantinescu (1842-1935) de la Biserica Negustorilor din București, care mărturisea că: *în 1859 eram în clasa întâia a seminarului din Râmnicu-Vâlcea. Printre noi era și un nepot a lui Popa Șapcă. El cânta imnul nostru de la 1848, dar el nu era „Deșteaptă-te române!”, cu melodia lui gălăgioasă*⁷.

Trei concluzii surprinzătoare

1) Prima concluzie este o surpriză. Am coroborat toate informațiile și părerea mea este că... Andrei Mureșianu a scris atât textul cât și melodia. Mărturiile familiei lui Andrei Mureșianu mi se par cele mai solide. Succesiunea evenimentelor care, cred eu, că împacă toate versiunile prezentate ar fi:

- în 1838, Anton Pann a scris melodia la elegia *Din sânul maicii mele*, care s-a răspândit foarte repede, chiar și în Transilvania (unde Anton Pann mergea destul de des)

- în 1842, melodia lui Pann a ajuns și la urechile lui Andrei Mureșianu, care a fredonat-o mult timp, socotind-o potrivită cu versurile unei poezii la care lucra și care au stat, ulterior, la baza poeziei *Un răsuneț* (ideea că Mureșianu a scris dintr-o suflare o poezie de 11 strofe este puerilă). Iată și mărturia soției poetului: *„În anul 1842 m-am căsătorit cu Andrei (mărturisea ea într-un interviu acordat lui Nicolae Petrescu) și a opta zi, ieșind din casă la biserică, tatăl meu, parohul din Cetate (astăzi, Biserica Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Piața Sfatului), Vasile Greceanu, ne-a chemat la masă. În ziua aceea am auzit eu, cântându-se „Deșteaptă-te, române”. Mai târziu am fost într-o grădină din Scheiu,*

⁷ Vasile Oltean, *op.cit.*, p. 48.

nu știi a lui Oțoțoi, ori a cui? ... Aici iară s-a cântat „Deșteaptă-te, române” ... Melodia de la poezia aceasta, „Din sânul maicii mele”, i-a plăcut bărbatului meu și pe „Deșteaptă-te, române” l-a compus ca să se potrivească după melodie⁸. De altfel, și muzicologul Viorel Cosma crede că poezia și melodia s-au realizat, cel puțin într-o primă fază, tot în 1842⁹.

- Mureșianu a scris versiunea definitivă a poeziei la sfârșitul lunii mai 1848, sub impresia reuniunii românilor de la Blaj, din 3-5 mai 1848 (este mărturia lui George Barițiu, primul căruia i s-a confesat poetul după realizarea textului, cei doi fiind îngrijorați din cauza cenzurii care ar fi interzis, cu siguranță, poezia). *Un răsunet* a fost, de fapt, o replică la poezia lui Vasile Alecsandri, *Către români*, publicată în revista lui Barițiu, în mai 1848, o lună mai devreme decât *Răsunetul* lui Mureșianu. Cu siguranță că Mureșianu ținea secretă poezia sa, pentru a nu-i periclita apariția (care și așa s-a produs prin înșelarea vigilenței cenzurii, care a crezut că este vorba de o poezie... de amor).

- Manuscrisul lui Ucenescu spune că Mureșianu „căuta melodie după care să compue un sonet”; de fapt, Mureșianu i-a cerut lui Ucenescu să îi cânte câteva „cântece de probă”, sperând să își amintească melodia care îi plăcuse în 1842. Era clar în căutarea melodiei care îi plăcuse atunci și care, credea el, se potrivea poeziei sale, pe care o cam scrisese deja (ideea că prioritate a avut melodia și apoi textul este infirmată de toți prietenii lui Mureșianu). Și, datorită lui Ucenescu, s-a oprit la melodia lui Anton Pann.

- Urmează mărturia lui George Moroianu. Cu elevii săi de la gimnaziul catolic din Brașov (unde era profesor), Mureșianu s-a dus pe Tâmpa (în mai 1848, n.n.), și împreună au experimentat diferite versiuni ale melodiei, încercând să o schimbe pe cea a lui Pann, care era „nepotrivită, deplorabilă, plângătoare și lăncedă”, după cum aprecia muzicologul Mihail Gr. Poslușnicu, și s-o transforme într-un marș revoluționar – deci a verificat posibilitatea adaptării ei, modificând cântecul lui Pann în privința liniei melodice. Documentul spune: *Și s-a dus cu ei pe Tâmpa, cântând „Deșteaptă-te române!”, după o melodie veche târăgănată care i s-a potrivit. Când a coborât de pe Tâmpa băieții îl cântau de minune. E bine de știut că melodia lui „Deșteaptă-te române!” tot poetul Mureșianu i-a dat-o*¹⁰.

- O săptămână mai târziu, Mureșianu și Ucenescu s-au reîntâlnit, iar acesta din urmă a verificat potrivirea textului cu melodia lui Andrei Mureșianu și a pus melodia acestuia pe note, scriind-o în notația modernă, liniară, melodia fiind până atunci doar cu notație psaltică. În plus, poate că Ucenescu ar fi dat melodiei un ritm mai vioi, mai tineresc. Din această cauză există notația muzicală a lui Ucenescu cu cuvintele poeziei lui Mureșianu. Nicăieri, Ucenescu nu afirmă că el a compus

⁸ Viorel Cosma, *De la cântecul zaverei la Immurile unității naționale*, Timișoara, Editura Facla, 1978, p. 45.

⁹ Vasile Oltean, *op.cit.*, p. 35.

¹⁰ *Ibidem*, p. 27.

melodia. Repet spusele lui Ucenescu: „iar sosind la următorul cânt „Din sânul maicii mele” și, cântându-l, a rămas poetul pe lângă această melodie, obligându-mă ca pe duminica viitoare să mă aflu și eu împreună cu oaspeții invitați la grădină, ca să cânt după melodia aleasă poezia ce o va compune pâna atunci. În duminica hotărâta (...) îmi dete d. Andrei Murașan poezia făcută: Deșteaptă-te, române!; îi probam puține rânduri și văzând că în tot melosul este o minune potrivit, l-am cântat cu vocea mea tânără și puternică până la fine” (s.n.). Ucenescu nu a compus melodia, ci doar a verificat potrivirea textului cu melodia aleasă de poet. Rolul lui în povestea imnului a fost clar: „redescoperirea” melodiei pe care Andrei Mureșianu o apreciasse odată și realizarea uneia din primele ei interpretări oficiale, conform însă alegerii și modificărilor făcute de poet. George Barițiu, contemporan cu evenimentele, ține chiar să spună pe șleau acest fapt: „aria inventată tot de autor corespunde foarte bine textului”¹¹. Iar în 1854, Iacob Mureșianu, vărul lui Andrei, scria: „autorul poeziei, cât și a melodiei imnului „Deșteaptă-te române!” este Andrei Mureșianu, armonizată însă de un muzic boem la dorința autorului”¹².

2) A doua concluzie este că vâlcenii nu au dreptate. Susținută și legiferată, dintr-un exces de patriotism local sau de corelarea superficială a datelor, celebrarea Zilei Imnului Național în 29 iulie, ca fiind născut în acea zi la Râmnicu-Vâlcea, nu rezistă verificărilor istorice temeinice. Astăzi, enciclopediile on-line, *Wikipedia* și *Enciclopedia României*¹³, vorbesc clar de... Ucenescu drept autor al melodiei (sâc!) și de Brașov ca loc unde s-a cântat prima oară.

3) A treia concluzie este de fapt tot o surpriză! Domnul Roman are chiar el o... soluție. Inițial, domnul profesor a vrut să susțină ideea cea bună, aceea că celebrul cântec s-a cântat la Râmnicu-Vâlcea pentru prima oară în Țara Românească! (Transilvania fiind atunci în componența Imperiului Habsburgic). Dar prioritatea această fiind respinsă de către autorități, chipurile pentru a nu descuraja și alte orașe să pretindă asta, s-a menținut forma mai neadevărată a... priorității naționale. De ce s-a respins varianta cu „Țara Românească”? Datorită faptului că ar fi contrazis ideea unei revoluții românești pașoptiste unitare, atât de dragă istoricilor români comuniști. În realitate, atunci au fost trei revoluții românești pașoptiste (ele au avut desfășurări diferite, programe diferite etc.).

Deci, prioritățile pe care le pot susține vâlcenii sunt două:

- *Aici s-a cântat „Deșteaptă-te române!” pentru prima oară în Țara Românească* (asta pentru că nici o altă localitate nu revendică treaba asta, nu pentru vâlcenii ar avea vreo dovadă). Faptul este recunoscut și de domnul Roman, într-un

¹¹ Vasile Roman, *op.cit.*, p. 162. Este articolul lui Mircea Gherman, *Istoria unui cântec*, „Deșteaptă-te române!”

¹² Vasile Oltean, *op.cit.*, p. 43.

¹³ http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/De%C5%9Fteapt%C4%83-te_rom%C3%A2ne!

interviu din „Viața Vâlcii”¹⁴, și de către Academia Română, practic de toată lumea, (adică dl. profesor și-a răscumpărat vina, restabilind adevărul istoric). Dacă am fi spus asta clar, vâlcenii nu mai erau în dispută cu brașovenii pe tema Imnului, rămânând ca vâlcenii să dovedească, totuși, și faptul acesta al „primatului în Țara Românească”. Domnul Roman știa adevărul, dar, măgulit de elogiile care i se aduceau din toate părțile, a lăsat ca lucrurile să fie așa cum doreau vâlcenii, adică să își aroge ei această întâietate națională. În cuprinsul cărții pe care, chipurile, ar fi scris-o, domnia sa se contrazice în mod barbar (vezi p. 32, 58 – când spune că melodia s-ar fi cântat pentru prima oară „în Țara Românească” ca la p. 67 să susțină că prioritatea națională a imnului aparține vâlcenilor). Dar și Academia spune foarte clar: pentru prima dată în istoria Țării Românești¹⁵.

- La Râmnicu-Vâlcea s-a „reactivat” însă acest important cântec românesc după ce, inițial, comuniștii au persecutat acest cântec, fiind considerat un cântec al răzvrătirii și al chemării la luptă (reactivarea lui s-a produs în 1966, în „tabăra” de la Rîureni, cu prilejul vizitei lui Nicolae Ceaușescu în raionul Vâlcea).

Deci, toată tevatura vâlceană cu Imnul este de prisos. La Râmnic se perpetuează o prostie, pentru că nu există nimeni să le spună adevărul celor din administrația vâlceană. În lipsa documentelor istorice clare, nu de circumstanță, declarațiile „patrioților” locali cum că aici s-a cântat pentru prima dată actualul Imn Național nu au nici un fel de relevanță. Istoria nu funcționează cu supoziții sau intuiții, chiar bine intenționate.

¹⁴ <http://www.viatavalcii.ro/articol.php?ID=25843>.

¹⁵ Vasile Roman, *op.cit.*, p. 32 și 58.